

SPRAWOZDANIE KOMISJI LITERATURY ZG PZF Z DZIAŁALNOŚCI W LATACH 2011 – 2016

W latach 2011-2016 skład Komisji Literatury ZG PZF stanowili: Jerzy Bielawski, przewodniczący oraz Władysław Farbotko i Włodzimierz Muth – członkowie.

W okresie kadencji Jerzy Bielawski i Władysław Farbotko jako członkowie Kapituły Medalu „Za Zasługi dla Rozwoju Publikacji Filatelistycznych” aktywnie uczestniczyli w jej corocznych posiedzeniach. Promowali publicystów i autorów prac mających szczególne znaczenie dla rozwoju polskiego piśmiennictwa w zakresie filatelistyki, historii poczty polskiej oraz regionalnego ruchu filatelistycznego.

Członkowie Komisji współpracowali z Polską Kapitułą Filatelistyczną w zakresie zgłaszania kandydatur w kategorii „publicysta / wydawca roku”, promując wyróżniających się autorów w dziedzinie literatury filatelistycznej.

W ramach prac Komisji Literatury opublikowano w „Historyczno-Badawczym Biuletynie Filatelistycznym” 2014 nr 1-4 *Bibliografię zawartości* „Wielkopolskich Wiadomości Filatelistycznych” z lat 1966-1976, natomiast *Bibliografię zawartości* „Filatelisty Kaliskiego” w latach 1995-2015 opublikowano w kwartalniku nr 3-4 / 2015. Obie bibliografie opracowała Monika Sobczak – Waliś, kustosz Biblioteki Głównej w Kaliszu, współpracująca z redakcją kaliskiego periodyku. Na łamach „Filatelisty Małopolskiego” zamieszczana jest bieżąca bibliografia adnotowana publikacji małopolskich autorów w opracowaniu Jerzego Dudy.

Zgodnie z programem członkowie komisji współpracowali z redakcjami pism filatelistycznych, jak: „Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny”, „Filatelista” i „Przegląd Filatelistyczny”, na łamach których publikowali artykuły, recenzje udostępnionych nowości w dziedzinie filatelistyki i historii poczty. W miarę otrzymywanych nowości wydawniczych publikowano też informacje na stronie ZG PZF oraz Biuletynu kpz.

W obrębie Polskiego Związku Filatelistów posiadamy trzy czasopisma: „Filatelistę”, „Biuletyn Informacyjny PZF” i „Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny”. Zainteresowanie naszymi pismami i stan czytelnictwa wśród filatelistów nie jest w pełni zadowalający. To niepokojące zjawisko wynika m.in. z danych związanych z zapotrzebowaniem na „Filatelistę”. Prenumerata pisma związkowego jest nierównomierna w przełożeniu na wielkość okręgów. Niejednokrotnie duże okręgi prenumerują śladowe ilości pisma w porównaniu z okręgami mniejszymi (w przeliczeniu na członków związku). Nie lepsza sytuacja przedstawia się z nabywaniem (i czytaniem) „Biuletynu Informacyjnego PZF”.

Po dwuletniej przerwie został wznowiony „Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny”, a funkcję redaktora naczelnego powierzono Jerzemu Bielawskiemu. Od 2012 pismo PAF ukazuje się raz w roku. Trafia głównie do członków i kandydatów Polskiej

Akademii Filatelistyki, w mniejszym stopniu do okręgów i indywidualnych nabywców. Na jego łamach Władysław Farbotko sukcesywnie publikuje recenzje nowości z zakresu piśmiennictwa filatelistycznego.

Obok tytułów związkowych nie można pominąć „Przeglądu Filatelistycznego”, pisma adresowanego do wszystkich filatelistów, którego wydawcą i redaktorem jest Andrzej Fischer. Oficyna wydawnicza A. Fischera wydaje co roku I tom *Katalogu polskich znaków pocztowych*, tom drugi z wiadomych względów w cyklu kilkuletnim. O wysokim poziomie edytorskim „Katalogu Fischera” dowodzą znaczące wyróżnienia na krajowych i zagranicznych wystawach filatelistycznych oraz duże zainteresowanie ze strony polskich filatelistów.

Poza czasopismami centralnymi ukazuje się kilka pism wydawanych przez Zarządy Okręgów PZF, jak: „Filatelista Beskidzki”, „Filatelista Kaliski”, „Filatelista Małopolski”, „Informator ZO PZF” (Koszalin), „Kronika” (Bydgoszcz), „Warszawski Biuletyn Filatelistyczny”, „Wielkopolskie Wiadomości Filatelistyczne”. Pisma okręgowe wydawane są w różnej formie i na zróżnicowanym poziomie. Obok biuletynów okręgowych ukazują się pisma klubów zainteresowań PZF, jak: Klubu „Znaki Polecenia”; Klubu „Święty Gabriel”; „Kolejnictwo”. Z małymi wyjątkami na ogół pisma filatelistyczne przekazywane są do Komisji Literatury.

Nie udało się natomiast uzyskać pełnych danych dotyczących publikacji zwartych. W zasadzie autorzy sami finansujący wydawnictwa nie są zainteresowani w przekazywaniu informacji o swojej pracy, nie mówiąc o przekazywaniu Komisji Literatury tzw. „egzemplarza obowiązkowego”. Uniemożliwia to publikowanie recenzji i informowanie szerokiego grona zainteresowanych o wszystkich nowościach. Niemniej jednak członkowie Komisji Literatury z pełną powagą i odpowiedzialnością śledzą w miarę możliwości ukazywanie się wydawnictw zwartych z zakresu historii poczty i filatelistyki. Dlatego też z satysfakcją udało się ustalić, że w mijającej kadencji ukazało się szereg bardzo cennych i znaczących publikacji z zakresu filatelistyki tradycyjnej, historii poczty i historii zorganizowanego ruchu filatelistycznego.

Do nich należy 51 wydawnictw opublikowanych w latach 2011-2016:

2011

1. A. Haraburda, *Poczta w Siedlcach 1817-1997*. Suplement. 2011 Nakład autora – 30 egz.
2. Bronisław Brzozowski, *Wileńska Dyrekcja Poczty i Telegrafów w latach 1919-1939. Zarys historyczny oraz sieć pocztowa..* Muzeum Poczty i Telekomunikacji Wrocław 2011
3. Przemysław Drzewiecki, *Armia Polska generała Andersa w ZSRR 1941-1942 w dokumentacji historyczno – pocztowej.* Bydgoszcz 2011
4. Adam Kielbasa-Schoeni, Stanisław Fołta: *Taryfy i cenniki opłat Poczty Polskiej 1941-2010.* Basel – Gliwice

5. Wilhelm Kowolik, *150 lat poczty w Zabrze*. Narodowa Oficyna Śląska. Zabrze 2011
6. *90 lat Muzeum Poczty i Telekomunikacji*. Poczta Polska S.A. 2011
7. *Historia Poczty i Telekomunikacji w Warszawie*. Warszawa 2011
8. Ryszard Stefaniak: *Ryszard Kaczorowski Honorowy Obywatel Miasta Częstochowy*. Częstochowa 2011

2012

9. Roman Babut, *50-lecie Klubu Zainteresowań „Olimpijczyk” PZF 1962-2012*. Warszawa 2012
10. Przemysław Drzewiecki, *Rozruceni po czterech kontynentach 1942-1950. Tułacze losy uchodźców polskich z ZSRR oparte na dokumentacji historyczno-pocztowej*. Bydgoszcz 2012
11. Jerzy Duda, *Czy Pan Bóg lubi znaczki? Motywy chrześcijańskie na znaczkach pocztowych wydanych do lat 30. XX wieku*. Kraków 2012
12. *Politechnika Opolska w wydawnictwach pocztowych. 45 lat. 1959-1966-2011*. Oprac. zespół. Opole 2012
13. Jacek Wierzbicki, *Epoka kamienia w Europie znakami pocztowymi pisana. Popularyzacja archeologii w filatelistyce*. Wyd. Fundacji Archeologicznej. Zielona Góra 2012
14. *Historia poczty i filatelistyki w Ostrzeszowie*. Oprac. M. Banasiak i M. Bacik. Wyd. Koło Miejskie PZF w Ostrzeszowie 2012
15. Jerzy Gibek: *Szkice z dziejów poczty w Świebodzicach*. Wyd. MBP im. M. Dąbrowskiej Świebodzice 2012
16. Zofia Żukowska, *Historia poczty w Krakowie do 1920 roku*. Kraków 2012

2013

17. Tadeusz Galant, *Informator Młodzieżowych Kół Filatelistycznych Klubów Osiedlowych Koszalińskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Przylesie”*. Koszalin 2013
18. Adam Kielbasa-Schoeni, Stanisław Fołta: *Podręcznik specjalizowany polskich znaczków pocztowych 1919-2005*. T. IV 1995-2005. Wyd. II rozszerz. Wyd. MIRBEL Gliwice, Basel - Gliwice 2013
19. Feliks Podolecki: *Lwowska Dyrekcja Poczty i Telegrafów – placówki pocztowe czynne w latach 1918-1939*. Wyd. „Namislavia”, Namysłów 2013
20. Bogdan Michalak, *Poznań na znakach pocztowych*. Wydawnictwo Miejskie „Poznanian”, Poznań 2013
21. Marian Kucharzak: *Bralin – pocztowa historia*. Towarzystwo Rozwoju Gminy Bralin 2013
22. Julian Auleytner, *Początki Poczty Polskiej na Pomorzu 1920*. Warszawa 2013
23. Mikołaj Sawczak, *Zarys historii poczty i filatelistyki przemyskiej*. Zarząd Okręgu PZF w Rzeszowie Oddział w Przemyśle. Przemyśl 2013

24. Aleksander Haraburda, *Poczta w Siedlcach 1817-1997. Suplement 2*. Siedlce 2013. Nakł. autorski 20 egz.

25. Aleksander Haraburda, *Obozy jeńców wojennych w Siedlcach 1941-1944* (Stalag 316, Oflag 58, Stalag 366).

Dokumentacja pocztowa. Wyd. IV popr. i uzup. Siedlce 2013

26. *Datowniki okolicznościowe 2002-2003 ze zbiorów własnych MPiT*. Zestawił Stanisław Kwoka. Wyd. Muzeum

Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu 2013. Ss. 232. Nakład 300 egz.

27. Jerzy Błażej Mazik, *O częstochowskich pocztach lat minionych opowieści*. Nakł. autora. Częstochowa 2013

28. Aleksander Klak, Krzysztof Krupa, *Geprügt. Ocenzurowano. Filatelistyka z lat 1939-1945 w zbiorach Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu*. Opole 2013

2014

29. Jerzy Gruszczyński, *BAJONCZYCY Polska Kompania w Legii Cudzoziemskiej 1914-1915. Wybór dokumentów wojskowych i pocztowych*. Nakładem autora. Warszawa 2014. Ss. 196 + 6 map.

30. Ryszard Stefaniak, *Jan Paweł II Honorowy Obywatel Miasta Częstochowy*. Nakł. autora. Częstochowa 2014

31. Jan Geras, *Polskie frankatury mechaniczne. Transport szynowy*. Katowice 2014

32. Janusz Adamczyk, Jacek Szopa, Janusz Tadeusz Nowak; *Pieczętki formacyjne: Legionów Polskich, Polskiego Korpusu Posiłkowego i Polskiej Siły Zbrojnej na przesyłkach poczt polowych z uwzględnieniem tła historycznego 1914-1918*. Kraków 2014

33. Jan Olchowik, *Korespondencja pocztowa okresu I wojny światowej w regionalnym zbiorze filatelistycznym*. Zarząd Oddziału PZF w Rudzie Śląskiej 2014

34. Gonciarczyk J., Kamiński A., Szymański Ł. *Historia poczty w Oświęcimiu do 1945 roku w tle historii poczty na ziemiach polskich*. Oświęcim 2014

35. *250 lat poczty w Ostrzeszowie na tle historii miasta i regionu 1764-2014*. Ostrzeszów 2014

2015

36. Aleksander Haraburda, *Poczta Miejska w Siedlcach 1916-1918*. Wyd. II uzup. Nakł. autora. Siedlce 2015

37. Aleksander Haraburda, *Poczta w Siedlcach 1817-1997. Suplement 3*. Nakł. autora. Siedlce 2015

38. Janusz Manterys, *Austro - Węgierskie poczty polowe na ziemiach polskich w czasie I wojny światowej*. Nakł. autora. Bielsko – Biała 2015

39. Adam Kielbasa-Schoeni, Stanisław Fołta: *Podręcznik specjalizowany polskich znaczków pocztowych 1919-2005*. T. III 1965-1994. Wyd. II rozszerz. Wyd. Stanisław Fołta Gliwice, Basel - Gliwice 2015

40. *Frankatury mechaniczne w Urzędach Poczтовых Okręgu Kaliskiego*. Oprac. T. Gąsłowski, J. Rajewicz. Wyd. Zarząd Okręgu PZF. Kalisz 2015
 41. Jerzy Bielawski, *Skromna Polka genialną artystką miniatury – w 125 .rocznicę urodzin Kazimiery Dąbrowskiej*. Nakł. autora. Kalisz 2015
 42. Edward Stankowiak, *Historia poczty na ziemi kępińskiej do 1920 roku*. Kępno 2015
 43. Jerzy Tokar, *Polskie militaria z okresu II wojny światowej*. Nakł. autora. Łódź 2015
 44. Marian Dorawa, *Poczta i filatelistyka w Chełmży*. Chełmża 2015
 45. Bem Stanisław i Bem Sławomir, *Korespondencja jeńca wojennego ze Starobielska do rodziców w Tarnowie*. Wyd. Okręg Tarnowski PZF i KZ „Tarnoviana”, Tarnów 2015
 46. Leon Wróbel: *Młodzieżowy ruch filatelistyczny na Dolnym Śląsku*. Zarząd Okręgu PZF we Wrocławiu 2015
 47. Józef Golec, Ryszard Zienkiewicz: *Z pocztowych dziejów Sopotu*. Fundacja Wspólnota Gdańska, Sopot 2015
 48. *60 lat Koła Polskiego Związku Filatelistów w Oławie*. Praca zbior. pod red. Z. Sacha. Koło PZF Oława 2015
- 2016**
49. Mirosław Skibniewski, *Poczta w Gdyni. Od dylżansu do ambulansu*. Oficyna Verbi Causa. Gdynia 2016
 50. Jerzy Tokar, *Kalejdoskop filatelistyczny czyli dla każdego coś ciekawego*. Cz.1-2. Nakł. autora. Łódź 2016
 51. Julian Auleytner, *Poczta w Wielkopolsce 1919-1920*. WSP im. J. Korczaka. Warszawa 2016
 52. Mirosław Proskurnicki, *Bitwy Morskie w filatelistyce i malarstwie. Od starożytności do I wojny światowej*. T. I. Gdynia 2016
 53. Antoni Kurczyński, *Poczty polskie i obce w Warszawie do 1918 roku*. Warszawa 2016
 54. Mirosław Miętus, *Korespondencja z pruskiej sieci posterunków opadowych na dzisiejszych ziemiach polskich. Wielkopolska 1919-1920* Gdynia 2016
 55. Grzegorz Śmiałkowski, *Katalog wspólnych wydań Poczty Polskiej*. T.1 2016

Opracował Jerzy Bielawski

Przewodniczący Komisji Literatury ZG PZF

Kalisz, styczeń 2017